

Särskilt föreningsbidrag för ridsport

Förslag till beslut

1. Fritidsnämnden beslutar att ett förslag om införande av ett särskilt föreningsbidrag för ridsport, med riktlinjer för bidraget, ska tas fram.
2. Fritidsnämnden beslutar att bidraget ska finnas för aktivitetstillfällen från och med den 1 januari 2015.

Sammanfattning

Sedan år 2005 har det pågått ett arbete med att utreda hur kommunen kan stödja ridsporten så att flera får möjlighet att rida på fritiden. Diskussionen har handlat både om ett utökat kommunalt ekonomiskt stöd till ridsporten för att det ska bli billigare avgifter för dem som vill rida och investeringar i ytterligare ridanläggningar för att öka kapaciteten.

Kommunfullmäktige beslöt den 23 november 2009 att uppdra åt fritidsnämnden att komma med förslag på utformning av en ridskolecheck i syfte att öka tillgängligheten för unga i Nacka att utöva ridning som fritidsaktivitet.

År 2011 presenterades ett förslag till ridcheck. Ridsportföreningar och ridskolor var positiva till en ökad subventionering av ridsportens kostnader, men ifrågasatte om en specifik ridskolecheck var rätt metod för att stödja ridsporten. Vid tillfället fanns det inte heller något ekonomiskt utrymme för att genomföra förslaget om ridcheck.

Kultur- och fritidsenheten föreslår att fritidsnämnden beslutar att ett förslag om införande av ett särskilt föreningsbidrag för ridsport, med riktlinjer för bidraget, ska tas fram. Innan förslag till ett nytt föreningsbidrag föreslås ska ridsportföreningar och ridskoleanordnare ges möjlighet att yttra sig. Fritidsnämnden föreslås besluta att ett nytt särskilt föreningsbidrag ska gälla från och med den 1 januari 2015.

Ärendet

Bakgrund

Sedan år 2005 har det pågått ett arbete med att utreda hur kommunen kan stödja ridsporten så att flera får möjlighet att rida på fritiden. Diskussionen har handlat både om ett utökat kommunalt ekonomiskt stöd till ridsporten för att det ska bli billigare avgifter för dem som vill rida och investeringar i ytterligare ridanläggningar för att öka kapaciteten. År 2006 presenterades studien Hästen i Nacka – förr, idag och i framtiden (Helena Håkansson, Sveriges Lantbruksuniversitet, Alnarp, 2006).

Kommunfullmäktige beslöt den 23 november år 2009 att uppdra åt fritidsnämnden att komma med förslag på utformning av en ridskolecheck i syfte att öka tillgängligheten för unga i Nacka att utöva ridning som fritidsaktivitet. I april 2010 påbörjade kommunen arbetet med att ta fram ett förslag till hur en sådan skulle kunna utformas. Kommunen anlidade även en konsult som fick i uppdrag att ta fram ett visst kunskapsunderlag för beredning av ärendet.

Syftet med en ridskolecheck skulle vara:

- att göra det möjligt för flera att kunna ägna sig åt ridning på fritiden, genom att deltagarkostnaden sänktes,
- att ge ridning mer lika förutsättningar som andra idrottsaktiviteter, genom en ökad kommunal finansiering,
- att öka kvaliteten på ridverksamheten, genom att ställa krav på och följa upp dem som skulle få anordna ridning för ridskolecheck.

Istället för att ge generella bidrag för driften av olika anläggningar, oavsett hur mycket verksamhet som bedrevs på en anläggning, skulle checken betalas ut per faktiskt ridtillfälle. Den enskilde skulle kunna välja vilken anläggning eller ridskola som skulle få dess ridcheck.

Tidigare beslut

Kommunfullmäktige beslöt den 23 november 2009 att uppdra åt fritidsnämnden att komma med förslag på utformning av en ridskolecheck i syfte att öka tillgängligheten för unga i Nacka att utöva ridning som fritidsaktivitet.

Fritidsnämnden beslöt den 27 oktober 2010 att förslå kommunfullmäktige att införa en ridskolecheck för unga i åldern 9-20 år. I beredningen till kommunstyrelsen framkom att ärendet behövde beredas ytterligare. Under våren 2011 bearbetades förslaget och därefter presenterades det för ridskolor och ridsportföreningar. Sex olika aktörer gavs möjlighet att yttra sig över förslaget. De synpunkter som kom in presenterades för fritidsnämnden den 13 april 2011. Enheten föreslog att förslaget skulle bearbetas ytterligare utifrån de synpunkter som hade lämnats in.

Den 18 maj 2011 presenterade den anlitade konsulten sitt förslag till ridlyftet för fritidsnämnden och den 31 augusti 2011 fick fritidsnämnden kompletterande information om arbetet med att ta fram ett förslag till en ridcheck.

Den 22 september 2011 beslöt fritidsnämnden att återremittera ärendet om ridcheck, för att dels:

- fortsätta kommunicera om ridcheckens möjligheter med berörda aktörer för att exempelvis uppnå samsyn mellan upplevd aktörsnytta (enkel administration),
- beskriva samhällsnyttan för unga pojkars och flickors fritidsval (ökade resurser för själva ridaktiviteten) och dels,
- genomföra fördjupad studie om kommunens kostnader och former för ekonomiskt stöd till ridverksamheten.

I den fortsatta beredningen konstaterades att utrymme inte fanns i fritidsnämndens budgetram för föreslagen ridcheck med föreslagen checknivå och kommunens ekonomi inte medgav större kostnadsökningar.

Tidigare synpunkter på ridcheck

År 2011 var ridsportföreningar och ridskolor positiva till en ökad subventionering av ridsportens kostnader, men ifrågasatte om en specifik ridskolecheck var rätt metod. Aktörerna var inte intresserade av ett stöd som kunde innebära att kommunen skulle besluta om ridskoleavgifter eller ställa krav på och följa upp verksamhetens innehåll, kvalitet eller omfattning. Detta skulle enligt dem strida mot föreningarnas och ridskoleföretagens självbestämmande. Eftersom ridchecken enbart skulle omfatta dem som var folkbokförda i Nacka skulle det bli olika avgifter för elever i en och samma ridskola vilket bland annat skulle leda till ökad administration för ridskolorna. Då en stor del av deltagarna inte bor i kommunen såg ridskolorna även detta som problematiskt.

Aktörerna menade även att ett införande av ridcheck skulle innebära en särbehandling av ridning i förhållande till annan idrott, vilket de inte ansåg önskvärt. Vidare menade aktörerna att vissa idrotter, till exempel ishockey, fick en hög anläggningssubvention, både genom den taxa föreningarna betalade för att få använda kommunens anläggningar och genom den drift av dessa anläggningar som kommunen finansierar och svarar för. Flera ifrågasatte även att kommunen skulle finansiera en kommunal administration för att hantera auktorisation och uppföljning av ridskolor samt för att administrera kö och avgifter för ridskoleverksamhet.

Förutsättningar att införa ridcheck

Ett kundvalssystem utgår från att det ska finnas flera anordnare av verksamheten att välja mellan. Den enskilde ges möjlighet att välja den anordnare som man anser bäst kan tillhandahålla den verksamhet man vill delta i. Systemet utgår från att kvalitetskonkurrens är verksamhetsutvecklande och därmed blir verksamheterna bättre och effektivare. När förslaget om ridskola togs fram fanns planerna för en tredje ridskola i kommunen, vid

Källtorp söder om Hellasgården. Bedömningen var att det skulle behövas minst tre anordnare av ridskola för att man ska uppleva att det finns en valfrihet mellan olika konkurrerande anordnare. Bedömningen för närvarande är att en verksamhet vid en tredje ridanläggning vid Källtorp inte kommer att starta inom de närmaste åren.

Ett av syftena med en ridcheck var att göra det möjligt för flera att kunna ägna sig åt ridning på fritiden, genom att deltagarkostnaden sänktes. Ett införande av en ridcheck skulle innebära att det blir väsentligen billigare att rida för dem som deltar, men då bedömningen är att antalet ridskoleplatser inte kommer att öka de närmaste åren är utrymmet för ytterligare deltagare begränsat, oavsett om en check införs eller inte. Ridklubbarna framför att de framförallt har behov av ytterligare ridhus vid befintliga anläggningar. Med ett ytterligare ett ridhus på vardera Velamsund respektive Erstavik finns det möjligheter till att utöka antalet deltagarplatser på respektive anläggning. Ridklubbarna menar att ytterligare ridhus på befintliga anläggningar är att föredra framför en tredje ridanläggning.

Tidigare utredning av hur en ridcheck kan utformas och införas i Nacka visar även att en ridskolecheck skulle innebära väsentligt ökade kostnader för fritidsnämnden. En ridskolecheck som utformas enligt ursprungligt förslag skulle för nuvarande verksamhet vid Velamsund och Stall Compass innebära en kostnad för kommunen på fyra miljoner kronor. Detta utgick från att ungefär 500 barn och ungdomar omfattas av ridskolechecken. Även arbetet med auktorisation och administration av checken skulle innebära ökade kostnader för nämnden. Med en tredje ridanläggning och en ökad kapacitet på befintliga anläggningar beräknades ridcheck att kosta ca 14 miljoner kronor. Förslaget innebar en relativt hög kommunal finansiering av kostnaden för ridskola.

Även med en betydligt lägre avgift för ridning är det osäkert om det är möjligt att nå vissa prioriterade grupper med ridverksamheten. Flera studier visar att unga med låg köpkraft, unga med annan etnisk bakgrund än svensk och unga med funktionsnedsättning sällan eller aldrig deltar i ridverksamhet. Även den avgiftsnivån som föreslogs för ridskolechecken bedömdes vara hög för dessa utpekade grupper. Därför föreslogs en lägre prova-på-avgift för särskilda grupper.

Kultur- och fritidsenhetens bedömning är att det i nuläget inte är efterfrågat eller rimligt att införa en ridskolecheck.

Förslag om införande av särskilt föreningsbidrag för ridskoleverksamhet

Riksidrottsförbundets undersökning av vilka deltagaravgifter är för olika idrotten (2013) visar att ishockey och ridning är de dyraste idrotterna. Att spela ishockey kostade 2013 i genomsnitt 5 400 kronor per termin, för medlemsavgifter och träningsavgifter.

Motsvarande terminsavgifter för ridning var samma år i genomsnitt ca 5 200 kronor per termin. En skillnad är dock att de som spelar ishockey får fler verksamhetstillfällen i veckan jämfört med de som deltar i ridskoleverksamhet.

Nacka ridskola AB och Compass sporttryttarklubb har terminsavgifter mellan 4 400 och 6 000 kronor för i regel ett tillfälle på häst i veckan. Nacka Hockeyklubb har terminsavgifter mellan 1 500 och 4 100 kronor för i regel ett till tillfällen på is i veckan.

Den större delen av kommunernas stöd till idrottsrörelsen består i att tillhandha hålla olika anläggningar som föreningarna får använda till sin verksamhet mot att de betalar en subventionerad taxa för den tid då verksamheter pågår i anläggningarna.

Kultur- och fritidsenheten föreslår att föreningar med likvärdig verksamhet ska ges likvärdiga förutsättningar, så långt det är rimligt och möjligt. Därför har enheten i ett separat ärende föreslagit en subventionerad föreningstaxa för Erstavik 25:1, som kommunen hyr av Erstavik godsförvaltning för att möjliggöra ridverksamhet för barn och ungdomar i Nacka. Vid en kommande omförhandling av villkor och avtal för andra anläggningar eller då nya anläggningar kommer till, kan denna modell fungera för flera ridanläggningar.

Utöver lägre kostnader för att anordna verksamhet i kommunalt finansierade fritidsanläggningar kan ridningen behöva ytterligare ekonomiskt stöd, för få mer lika förutsättningar som andra fritidsaktiviteter. Ett särskilt föreningsbidrag för ridsport, utöver det generella lokala aktivitetsstödet, skulle syfta till att deltagaravgifter sänks och därmed ska det bli möjligt för fler att ha råd att ägna sig åt ridning som fritidsaktivitet.

Kultur- och fritidsenheten föreslår att fritidsnämnden beslutar att ett förslag om införande av ett särskilt föreningsbidrag för ridsport, med riktlinjer för bidraget, ska tas fram. Även ett särskilt prova-på-bidrag som syftar till att nå vissa särskilda målgrupper, kan prövas. Innan förslag till ett nytt föreningsbidrag föreslås ska ridsportföreningar och ridskoleanordnare ges möjlighet att yttra sig. Fritidsnämnden föreslås besluta att ett nytt särskilt föreningsbidrag ska gälla från och med den 1 januari 2015. Ett nytt särskilt föreningsbidrag för ridning skulle därmed ersätta tidigare förslag om ridcheck.

Konsekvenser för barn

Kultur- och fritidsenheten avser att genomföra en barnkonsekvensutredning i den fortsatta beredningen av ärendet om fritidsnämnden beslutar att ett förslag om införande av ett särskilt föreningsbidrag för ridsport, med riktlinjer för bidraget, ska tas fram.

Ekonomiska konsekvenser

Innan det finns ett förslag om införande av ett särskilt föreningsbidrag för ridsport, med tillhörande riktlinjer för bidraget, är det inte möjligt att ange en beräknad kostnad för införandet av ett nytt föreningsbidrag. Kostnad kommer att presenteras i samband med det slutliga förslaget. I förslag till beslut om mål och budget för fritidsnämnden finns ett visst utrymme som kan användas för ett särskilt föreningsbidrag för ridning, om nämnden kommer att besluta att sådant ska införas.

Kultur- och fritidsenheten

Thomas Sass
utvecklingsledare